

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM KỸ THUẬT THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
60 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN

KỶ YẾU
HỘI THẢO KHOA HỌC
DI SẢN LÝ LUẬN CỦA PHRĐƠRICH ĂNGGHEN
GIÁ TRỊ LỊCH SỬ VÀ Ý NGHĨA THỜI ĐẠI

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP. HỒ CHÍ MINH

BAN BIÊN TẬP

PGS.TS.GVCC. Đoàn Đức Hiếu	-	Trưởng ban
TS. Nguyễn Thị Phương	-	Phó Trưởng ban
ThS. Phùng Thế Anh	-	Ủy viên
TS. Đặng Thị Minh Tuấn	-	Ủy viên
TS. Nguyễn Thị Quyết	-	Ủy viên
ThS. Trần Ngọc Chung	-	Ủy viên, Thư ký

CÁC TÁC GIẢ

1.	ThS	Nguyễn Thị Vân	An
2.	ThS	Nguyễn Hưng	Anh
3.	ThS	Phùng Thế	Anh
4.	ThS	Đinh Thị Thủy	Bình
5.	TS	Nguyễn Đình	Bình
6.	TS	Nguyễn Đình	Cả
7.	ThS	Ngô Xuân	Chính
8.	TS	Trần Thị	Chữ
9.	ThS	Trần Ngọc	Chung
10.	ThS	Lê Quang	Chung
11.	ThS	Nguyễn Văn	Cương
12.	CN	Lê Duy	Đông
13.	ThS	Lê Quốc	Duẩn
14.	TS	Phan Thị Hồng	Duyên
15.	ThS	Lê Thị Trường	Giang
16.	ThS	Nguyễn Văn	Giang
17.	ThS	Huỳnh Văn	Giàu
18.	ThS	Nguyễn Văn	Giỏi
19.	TS	Trần Hoàng	Hào

20.	ThS	Nguyễn Thị	Hiền
21.	ThS	Hồ Thị Thanh	Hiền
22.	PGS.TS	Đoàn Đức	Hiếu
23.	TS	Nguyễn Thị	Hoa
24.	ThS	Võ Thái	Hòa
25.	PGS.TS	Nguyễn Văn	Hòa
26.	ThS	Nguyễn Văn	Hùng
27.	ThS	Lê Thị	Hương
28.	ThS	Nguyễn Thị	Hương
29.	TS	Nguyễn Khoa	Huy
30.	ThS	Dư Thị	Huyền
31.	PGS.TS	Nguyễn Ngọc	Khá
32.	TS	Thái Thị	Khương
33.	ThS	Phan Thị Cẩm	Lai
34.	CN	Nguyễn Tiến	Lâm
35.	ThS	Hồ Yến	Linh
36.	ThS	Nguyễn Trần	Minh
37.		Võ Văn	Mười
38.	ThS	Đỗ Thị Hằng	Nga
39.	ThS	Nguyễn Thị	Nga
40.	ThS	Nguyễn Thị Tuyết	Nga
41.	ThS	Thái Huy	Ngọc
42.	TS	Lữ Thị Mai	Oanh
43.	ThS	Mai Trọng	Phú
44.		Lê Văn	Phúc
45.	ThS	Nguyễn Huỳnh Bích	Phương
46.	TS	Phạm Hoài	Phương
47.	ThS	Trịnh Bá	Phương
48.	ThS	Nguyễn Thị Hà	Phương

Nghiên cứu lý luận của Ph. Ăngghen về các lĩnh vực: tư tưởng quân sự, tư tưởng dân tộc và tôn giáo, tư tưởng về nhà nước và pháp luật, tư tưởng giáo dục.

Những nghiên cứu về lý luận của các tác giả tham gia Hội thảo luôn quán triệt nguyên tắc phương pháp luận: thống nhất giữa lý luận và thực tiễn là một nguyên tắc căn bản của lý luận Mác - Lênin. Từ nguyên tắc phương pháp luận đó, các báo cáo khoa học đã quán triệt chủ đề nghiên cứu của Hội thảo, vận dụng vào thực tiễn cụ thể hiện nay trên thế giới và Việt Nam. Những vấn đề thực tiễn trong sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước trên tất cả mọi lĩnh vực: kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, đào tạo, giáo dục con người và hội nhập quốc tế - kỹ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, nền kinh tế tri thức và cách mạng công nghiệp lần thứ tư... đã được tiếp cận, xuất phát từ hệ thống di sản lý luận của Ph. Ăngghen.

Bằng các phương pháp nghiên cứu lý luận như thống nhất giữa lịch sử và logic, thống nhất giữa phân tích và tổng hợp, trừu tượng hóa, khái quát hóa... để các tác giả tiếp cận nội dung nghiên cứu di sản lý luận của Ph. Ăngghen, trên nhiều vấn đề khác nhau. Các bài viết là những công trình nghiên cứu khá sâu sắc và toàn diện, trên tất cả mọi giác độ, với những lập luận, phân tích, đánh giá có ý nghĩa khoa học về lý luận và có tính thực tiễn sâu sắc, có ý nghĩa lịch sử và giá trị thời đại to lớn. Từ đó, vận dụng vào quá trình xây dựng và phát triển đất nước, dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Chúng tôi hy vọng rằng, cuốn sách **“DI SẢN LÝ LUẬN CỦA PHRIDORICH ĂNGGHEN - GIÁ TRỊ LỊCH SỬ VÀ Ý NGHĨA THỜI ĐẠI”** là một công trình khoa học dành được sự quan tâm của các giảng viên, các nhà nghiên cứu và các bạn sinh viên.

Trân trọng giới thiệu cuốn sách với quý bạn đọc.

Thành phố Hồ Chí Minh, tháng 11 năm 2020

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA

THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

ĐI LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI - SỰ VẬN DỤNG VÀ PHÁT TRIỂN SÁNG TẠO CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN VÀO ĐIỀU KIỆN VIỆT NAM 132

ThS. Nguyễn Thị Hiền

TÁC PHẨM “BIỆN CHỨNG CỦA TỰ NHIÊN” CỦA PHRIĐORÍCH ĂNGGHEN – GIÁ TRỊ LỊCH SỬ VÀ Ý NGHĨA THỜI ĐẠI..... 141

PGS.TS.GVCC. Đoàn Đức Hiếu

ThS. Phùng Thế Anh

VẬN DỤNG CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN TRONG PHÁT TRIỂN NỀN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA Ở VIỆT NAM HIỆN NAY 152

TS. Nguyễn Thị Hoa

TƯ TƯỞNG CỦA PH. ĂNGGHEN VỀ DÂN CHỦ VÀ SỰ VẬN DỤNG CỦA HỒ CHÍ MINH TRONG XÂY DỰNG, CHÍNH ĐỐN ĐẢNG 161

PGS.TS. Nguyễn Văn Hòa

TƯ TƯỞNG CỦA PH. ĂNGGHEN VỀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA NGUYÊN TẮC TẬP TRUNG DÂN CHỦ..... 170

PGS.TS. Nguyễn Văn Hòa

ThS. Nguyễn Thị Vân An

VAI TRÒ CỦA PH. ĂNGGHEN TRONG VIỆC BỔ SUNG, HOÀN THIỆN, PHÁT TRIỂN VÀ BẢO VỆ CHỦ NGHĨA MÁC..... 185

ThS. Nguyễn Văn Hùng

ThS. Ngô Xuân Chính

QUAN ĐIỂM CỦA PH. ĂNGGHEN VỀ CÁC HÌNH THỨC GIA ĐÌNH VÀ Ý NGHĨA TRONG XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VĂN HÓA Ở NƯỚC TA HIỆN NAY 186

ThS. Lê Thị Hương

ThS. Nguyễn Hưng Anh

TƯ TƯỞNG CỦA PH. ĂNGGHEN VỀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA NGUYÊN TẮC TẬP TRUNG DÂN CHỦ

PGS.TS. Nguyễn Văn Hòa*

ThS. Nguyễn Thị Vân An**

Ph. Ăngghen (1820 - 1895) là nhà triết học vĩ đại và là một trong những người sáng lập chủ nghĩa xã hội khoa học và tích cực truyền bá lý luận vào thực tiễn phong trào công nhân. Năm 1836, Liên đoàn những người chính nghĩa được thành lập. Để đáp ứng yêu cầu của cách mạng, Ph. Ăngghen cùng với C. Mác đã trực tiếp tham gia cải tổ Liên đoàn những người chính nghĩa thành *Liên đoàn những người cộng sản* năm 1847 – tổ chức Đảng Cộng sản đầu tiên của giai cấp công nhân. Một trong những cống hiến vĩ đại cho phong trào cộng sản và công nhân quốc tế của Ph. Ăngghen là lý luận về nguyên tắc tập trung dân chủ – nguyên tắc quan trọng nhất để chỉ đạo mọi hoạt động, tổ chức và phong cách làm việc của Đảng Cộng sản.

1. Tư tưởng của Ph. Ăngghen về tập trung dân chủ là yêu cầu tất yếu trong xây dựng và hoạt động của Đảng Cộng sản

Sự hình thành dân chủ vô sản (dân chủ xã hội chủ nghĩa) đánh dấu bước phát triển mới về dân chủ - dân chủ cho tuyệt đại đa số nhân dân. Đấu tranh cho dân chủ là một quá trình lâu dài. Sự tất yếu diễn ra và thắng lợi của cách mạng vô sản cũng như sự tất yếu ra đời của dân chủ vô sản. Xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa là sứ mệnh của giai cấp công nhân. Ngay trong tác phẩm *Những người cộng sản và Karl Heinzen* (1847), Ph. Ăngghen cho rằng: “Bản thân những người cộng sản lại là những người dân chủ”¹. Để hoàn thành sứ mệnh đó giai cấp vô sản phải

* Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

** Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Huế

¹ C. Mác và Ph. Ăngghen: *Tuyển tập*, NXB Sự thật, Hà Nội, 1999.